

Vad privatizáció vagy figyelemre méltó modellkísérlet?

A szegedi egészségügyi
privatizáció kórképe

Vajda Angéla

Az utóbbi években az egyik, ha nem a legnagyobb vihart a szegedi egészségügyi privatizáció kavarta. A Tisza-parti város járó- és fekvőbeteg-intézményeinek tervezett funkcionális privatizációja szakmai és politikai indulatokat egyaránt szült. A szakma, úgy tűnik, egyelőre tehetetlen a Fidesz-többségű helyi önkormányzat akaratával szemben.

De vegyük sorjába az eseményeket! A történet az elmúlt év elején kezdődött, amikor a szegedi önkormányzat úgy döntött, átalakítja egészségügyi intézményrendszerét. Az átalakítás a város tulajdonát képező három intézményt érinti, a járóbeteg-szakrendelőt, a kórházat és a gyermekkórházat. Az önkormányzat 2000 júliusában megjelent ajánlattételi felhívására hárman jelentkeztek, köztük az érintett intézmények orvosai által alapított közhasznú társaság is, valamint a sokak szerint kifejezetten erre a célra létrehozott, mindössze hárommillió forintnyi alaptőkével rendelkező Fuziomed Kft. A társaság ügyvezető igazgatója Bozó Attila, aki Bartha László polgármester volt iskolatársa és kollégája. A cég tavaly augusztusban három társaságból alakult, de mivel időközben a szegedi Duna-Tisza Regionális Fejlesztési Rt. visszalépett, így a közelmúltig két társaság alkotta: kétharmad arányban a debreceni Hosp-Net és egyharmad arányban a budapesti Hungaropharma. A helyi szocialista ellenzék és a szegedi orvosok tiltakozásukat fejezték ki a privatizáció szándéka és módja ellen.

Semmibe vett orvosok

A járóbeteg-szakellátásban részt vevő orvosok a felhívást követően közhasznú társaságot alapítottak, a Szakorvosi Járóbeteg Egészségügyi Szolgáltató Kht.-t. A kht. működése érdekében az orvosok anyagi áldozatokat is hoztak, hiszen 375 ezer forintba került az az anyag, amelynek megvásárlása nélkül nem vehettek részt a pályázaton. A pályázati

anyagot óriási munka árán elkészítették, amely azt tartalmazza, hogy hogyan kell egy orvosok által létrehozott kht.-t működtetni. Török Klára, a kht. egyik tagja szerint pályázati anyagukat az önkormányzat szinte figyelmen kívül hagyta, mert már előre tudni lehetett, hogy a profitorientált Fuziomed Kft. lesz a befutó. A kht. ezt követően törvényességi óvással élt. A Fuziomed Kft. körüli gyanút az pedig csak alátámasztotta, hogy a városi kamara képviselőjét nem engedték be a privatizációs ad hoc bizottság tárgyalásaira. Egyedül a megyei kamara elnöke vehetett részt ezeken, de csak mint magánember, a MOK etikai bizottságának elnöke szerint a testületi érdekérvényesítés teljes mellőzésével.

A felhívásra jelentkezett három pályázó közül, mint ahogyan az várható volt, a Fuziomed Kft. kapott felkérést az intézmények átvilágítására és részletesen kidolgozott ajánlat megtételére. Az átvilágítási jelentés idén május végére készült el. Az önkormányzat június 15-i közgyűlésén kívánt határozatot hozni a Fuziomed Kft.-vel való szerződés megkötéséről.

A nyilvánosság kizárása

Simonka Aurél, a Szegedi Orvosi Kamara elnöke többször úgy nyilatkozott, hogy a tavaly április óta tartó folyamatban a kamarának egyszer sem adták meg azt a lehetőséget, hogy véleményezze a tervezett átalakítást. A Fuziomed Kft. a Szeged és környékének járó- és fekvőbeteg-szakellátását biztosító intézményekre vonatkozó, 194 oldalas átalakítási javaslata sokáig üzleti titok volt, a teljes dokumentációt csak ez év július 24-én juttatták el valamennyi érintett szervezet képviselőjéhez. A kamara időközben jogorvoslati kérelemmel fordult a Csongrád Megyei Közigazgatási Hivatalhoz, illetve a közbeszerzési döntőbizottsághoz. Beadványát mindkét helyen elutasították. A Közbeszerzési Tanács az elutasítást azzal indokolta, hogy a panasz a törvény-

ben előírt határidő után érkezett meg hozzájuk. A városi orvosi kamara az elutasító határozatot megfellebbezte.

Kálmán Tibor, a kht. egyik ügyvezetője arról tájékoztatott, hogy június 15-én a közgyűlés zárt ülésen, a nyilvánosság kizárásával tárgyalta az ügyet. Mint mondta, a közgyűlés a napirendi pontok megszavazása után arról szavazott, hogy zárt vagy nyílt közgyűlést tartsanak-e. A képviselők titkos szavazással 19-13 arányban a nyílt közgyűlés mellett szavaztak, mire a polgármester konstataulta, hogy elromlott a szavazógép, és ezek után kézfelnújtással a zárt ülés mellett döntöttek. A közgyűlést megelőző héten a térség legnagyobb napilapjában, a Dél-Magyarországban négy napon keresztül lehetett olvasni a Fuziomed Kft.-ről. A közgyűlés napján a kamara *Háromszáz orvos nevében tiltakozik a kamara* címmel nyílt levelet jelentetett meg a napilapban. Ebben leírták, hogy a betegek, az orvosok és az egészségügyi dolgozók érdekképviselője súlyosan sérül a szegedi önkormányzat eljárása miatt.

A közgyűlést követő napon a szegedi rádió stúdiójában Bozó Attila, a Fuziomed Kft. ügyvezetője úgy nyilatkozott, hogy a kamara végig képviseltette magát a tárgyalásokon. A kht. vezetősége viszont úgy véli, hogy a hatályos kamarai törvény szerint Baradnay Gyula professzor, a megyei kamara elnöke jogtalanul képviselte a kamarát, mert nem a megyei, hanem a városi kamara lett volna az illetékes. Ha viszont a megyei kamara elnöke magánemberként vett részt a tárgyalásokon, akkor az önkormányzat törvényt sértett, mert nem vonta be a kamarát a tárgyalásokba. Kálmán Tibor a június 15-i közgyűléssel kapcsolatban elmondta, hogy Bartha László polgármester az ajánlattételi kiírás végére két variánst készített: az egyik azt tartalmazta, hogy eredmény nélkül zárul a tárgyalás, és senki nem kapja meg a működtetési jogot, a másik szerint pedig a Fuziomed Kft. kapja meg a működtetési jogot. Ezzel szemben a tárgyalás végén egy harmadik változat látott napvilágot, amely úgy szól, hogy eredménytelen az ajánlattétel, és a Fuziomed Kft. ajánlatát alkalmasnak tartják további tárgyalásra, amelyet legkésőbb az októberi közgyűlésen fog tárgyalni a képviselő-testület. Ezzel szemben az önkormányzat már szeptember 7-i közgyűlésének napirendi pontjai között szerepelt a szerződéskötésről szóló döntés meghozatala, de ezt az időpontot nem sokkal a közgyűlés előtt augusztus 31-ére módosították. Augusztus közepén jelentették be azt is, hogy a korábbi kettőről ötre bővült a Fuziomed Kft. tulajdonosi köre: belépett a debreceni székhelyű FH Invest Kft., a részben svájci tulajdonú Diagnosticum Rt., amely Kékessy Dezső, jelenlegi párizsi magyar nagykövet cége, valamint a szintén debreceni érdekelttségű Brain-X Kft. Az öt tulajdonos mindegyike 20 százalékos tulajdonrészrel bír. A tulajdonosi kör

bővülésére valószínűleg abból a megfontolásból került sor, hogy eloszlassák a minimális tőkéjű Fuziomed Kft. befektetésével kapcsolatos kétségeket. A cég képviselői ugyanis korábban ígéretet tettek arra, hogy 1,5-2 milliárd forintot befektetnek a szegedi szakellátás javítására, a minimális működési feltételek megteremtésére.

Ígéreték és ellenérvek

A Fuziomed Kft. ajánlata szerint a szegedi önkormányzat és a Fuziomed Kft. egy rt.-t alapítana (Dél-alföldi Regionális Egészségügyi Fenntartó Rt.), amelyhez a gazdasági és a vagyonekezelési ügyek tartoznának. Az egészségügyi intézmények szakmai működtetését pedig egy közhasznú társaság, a Dél-alföldi Regionális Egészségügyi Centrum Kht. végezné. A szerződés hosszú távra, a javaslat szerint 25 évre szólna, amelynek első öt évében a szerződő felek osztalékukat nem vehetnék ki a társaságból. Az önkormányzatnak az első hat év után, majd ezt követően minden negyedik évben lehetősége lesz a szerződés teljesülését felülvizsgálni. A Fuziomed Kft. garantálta, hogy az országos egészségügyi béremelésnél, amely jövőre 20 százalékos lesz, öt százalékkal többet ad a dolgozóinak, majd ezt követően minden évben az infláció feletti bérfinanszírozást vállal. A cég 270 milliós bevételnövekedésre, 130 milliós költségcsökkenésre számít, amelyhez a kiépített kontrollrendszerből származó 100 milliós nagyságrendű bevételnövekedés társul.

A Szegedi Orvosi Kamara a Fuziomed Kft. ajánlatával szemben több mint 70 kritikai észrevételt fogalmazott meg, és a tárgyalások során csak három kisebb jelentőségű kérdésben jutottak egyetértésre. A kamara véleménye szerint például az a megoldás, hogy a szakellátás fenntartását és működtetését egy részvénytársaság és egy közhasznú társaság biztosítaná, nem változtat azon, hogy az egész rendszer profitorientált. Külföldi tapasztalatok egyébként azt bizonyítják – tartalmazza a Szegedi Orvosi Kamara állásfoglalása –, hogy a for-profit rendszerek kialakítása a magyarországinál lényegesen jobb finanszírozási, infrastrukturális és egyéb feltételekkel rendelkező országokban sem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. A kamara szerint a költséghatékonyság javítását szolgáló elképzelések megvalósítása nonprofit szervezeti keretek között is biztosítható.

Nincs döntés

A szegedi ellenzék szerint az önkormányzat valószínűleg azért akarja mindenáron, még a választások előtt keresztülvinni a privatizációt, mert a legmagasabb körökből kapnak hozzá politikai támogatást.

Ennek tulajdonítják azt is, hogy egészségügyi miniszterre való kinevezése után Mikola István először úgy nyilatkozott, hogy meg fogja akadályozni a „vad privatizációkat”, később azonban figyelemre méltó modellkísérletnek nevezte a szegedi önkormányzat kezdeményezését.

Cser Ágnes, az Egészségügyben Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének (EDDSZ) elnöke szegedi veszedelemnek nevezte a tervezett privatizációt. Az EDDSZ elfogadhatatlannak tartja, hogy az önkormányzat még az egészségügy privatizációjáról szóló törvénytervezet parlamenti benyújtása előtt kíván döntést hozni az intézmények jövőjéről. Cser Ágnes szerint a szegedi egészségügyi privatizáció lebonyolításával kapcsolatban felmerül a hűtlen kezelés, a tisztességtelen verseny gyanúja, valamint a közbeszerzési törvény megkerülése is, ezért jogorvoslatért fordul a Gazdasági Versenyhivatalhoz, a Közbeszerzési Tanácshoz, a legfőbb ügyészhez, valamint az állampolgári jogok országgyűlési biztosához. Az EDDSZ mellett a Magyar Orvosi Kamara is állásfoglalást tett közzé az ügyben. A MOK véleménye szerint sem felel meg a tervezett privatizáció a betegellátás, illetve az egészségügyi szolgáltatást nyújtók érdekeinek, és nem vállalható a privatizációval járó szakmai és gazdasági kockázatok. Az orvosi kamara ezért azt javasolja, hogy az egészségügyi privatizációt érintő törvények parlamenti elfogadása után írjanak ki új pályázatot Szegeden.

Úgy tűnik, a tiltakozásoknak mégiscsak lett eredménye. Mikola István egészségügyi miniszter augusztus 28-án bejelentette: arra kérte Bartha László szegedi polgármestert, hogy augusztus 31-i közgyűlésükön egyelőre ne hozzanak döntést az intézmények funkcionális privatizációjáról. A miniszter és a polgármester egyetértett abban, hogy a szegedi egészségügy fontosabb annál, mint hogy „mesterségesen gerjesztett politikai indulatok keresztüztüében kelljen erről a határozatot meghozni”.

Török Klára szerint az eltelt több mint egy év

Szerényi Gábor grafikája

alatt szabálytalanságok sorozata történt. „Úgy tűnik számomra, hogy a polgármesteri hivatallal való együttműködési próbálkozások nem vezettek semmilyen eredményre, nincs mód a jogszerű privatizációra. Mindenáron el kell érni, hogy központi szabályozás védjen bennünket, szakorvosokat, ugyanúgy, mint a családorvosokat. A szegedi szakorvosoknak pedig az engedetlenségen és a népszavazáson kívül már nincs egyéb lehetőségük” – tette hozzá.